

“Parodie en satire”

Op het moment dat deze column u onder ogen komt, zit een groot deel van u hoogst waarschijnlijk uit te brakken na de drie dolle dagen van de ‘vastelaovendj’. Het is aswoensdag; de carnavalsoutfits mogen weer (gewassen) terug naar de zolder, de schmink is van de gezichten en er rest enkel nog een lekkere haring in uw stamcafé. Onder het genot van een hapje en een drankje kunnen dan de belevenissen van de afgelopen dagen nog een laatste keer de revue passeren, waarna er weer kan worden overgegaan tot de orde van de dag.

Hoogtepunt van de afgelopen ‘vastelaovendj’ was voor mij, als adjudant van Prins Rick I, toch wel de optocht op carnavalszondag. Ook dit jaar werd er weer met diverse lokale aanlegenheden de draak gestoken en werden er diverse onderwerpen met een kwinkslag aan de kaak gesteld. Dit alles vanzelfsprekend op een ludieke wijze, zonder dat men daarbij de bedoeling had een ander te kwetsen. De grens tussen ‘vrijheid van meningsuiting’ en belediging mag tijdens de ‘vastelaovendj’ wat verder worden opgerekt dan normaal.

Toch zijn er vanzelfsprekend grenzen. Een opmerkelijk geval deed zich voor in het Drentse Barger-Compascuum. Aan de carnavalsoptocht deed daar een praalwagen mee met de tekst “Geen eer of ambitie, wordt dan landverrader bij de politie”. Mogelijk door de desbetreffende carnavalsvierders in een dronken bui bedacht als ‘ludieke’ mededeling aan de gemeenschap. Ludiek of niet, de politie kon er niet om lachen en achtte die tekst beledigend. De wagen mocht

alleen verder rijden wanneer de tekst zou worden verwijderd.

Hoewel belediging een strafbaar feit is, genieten parodie en satire vergaande bescherming in het kader van het recht op een vrije meningsuiting. Dat is ook in de rechtspraak bevestigd. Zelfs het Europese Hof voor de rechten van de mens oordeelde al in 2009 dat een veroordeling van een Portugese carnavalsvierder voor de door hem tijdens de carnavalsoptocht gedane uitlatingen, niet in strijd waren met artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. In dat artikel is Europees rechtelijk de vrijheid van meningsuiting vastgelegd. De carnavaleske Portugees had tijdens de optocht de burgemeester van zijn woonplaats uitgebeeld met een grote zak illegaal geld. Dat was hem volgens het Europese Hof op grond van artikel 10 EVRM, in de context van de carnaval, toegestaan.

Ook de rechtspraak is niet vies van een kleine (en gepaste) dosis parodie en satire. Op 19 januari jl. vond er in het Brabantse plaatsje Den Dungen een carnavalszitting plaats waarbij een drietal rechters van de Rechtbank Oost-Brabant en het Gerechtshof te ‘s-Hertogenbosch ‘krom’ moesten spreken over een hoog opgelopen geschil tussen de Oeteldonkse carnavalsvereniging en hun Bokkendonkse conculega’s. Inzet van het geschil; de diefstal van een perenboom uit de tuin van één van de leden van de Den Bossche vereniging.

De rechters spraken ‘krom’, hetgeen resulteerde in een vrijspraak voor de van diefstal verdachte Bokkendonkenaar. Alle aanwezigen genoten, de drank vloeide rijkelijk en de rechters vonden het plezierig om te kunnen laten zien dat ook zij maar “gewone” mensen zijn.

Nu alle carnavalsvierders na de ‘vastelaovendj’ weer over zullen gaan tot de orde van de dag, zal er nog een jaar gewacht moeten worden voordat men zich weer vrijelijk(er) publiek uit kan laten over de actualiteiten. Hoewel vrijheid van meningsuiting een groot goed is in ons land, behoort gezond verstand en fatsoen ook tot de instrumenten die iedere carnavalsvierder in zijn gereedschapskist dient te hebben om ook na de carnaval weer met zijn dorpsgenoten door één deur de kroeg in te kunnen lopen.

Mr. Gijs Geerlings
gijs.geerlings@dd-advocaten.nl

Dronkers & Dronkers
ADVOCATEN

Roerkade 8 • 6041 KZ Roermond • 0475-723333
Brusselsestraat 42 • 6211 PG Maastricht • 043-4100120
www.dronkersendronkers.nl • info@dd-advocaten.nl